

De verantwoordelijkheid voor goede arbeidsomstandigheden voor medewerkers ligt allereerst bij de werkgever. Om hier een goede invulling aan te kunnen geven, is het nodig om inzicht te hebben in alle (mogelijke) gezondheidsrisico's binnen het bedrijf. Deze systematische inventarisatie van arbeidsrisico's ten aanzien van de veiligheid, gezondheid en welzijn van de medewerkers wordt ook wel de ARBO Risico Inventarisatie & Evaluatie (kortweg ARBO RI&E) genoemd. Door deze arbeidsrisico's regelmatig te beoordelen, is continue verbetering van de gezondheids- en veiligheidsprestaties van een bedrijf mogelijk. En dát zou het arbobeleid van elke werkgever moeten zijn!

Vrijwel dagelijks hebben medewerkers in bedrijven te maken met allerlei stoffen, mengsels en materialen. De risico's die de stoffen met zich meebrengen, hangen af van de omstandigheden omtrent inkoop, opslag, gebruik en afvoer van stoffen binnen het bedrijf.

Gevaarlijke stoffen zijn stoffen die mogelijk een gevaar opleveren voor de veiligheid en gezondheid van werknemers.

De grote vraag is: hoe herken ik deze gevaarlijke stoffen en waar moet ik op letten? Belangrijke vragen waarop u als werkgever van tevoren antwoord wenst te hebben alvorens stoffen in huis te halen. Voor de werknemers en andere betrokkenen is het heel belangrijk om te weten waar zij mee in aanraking komen en hoe zij zich kunnen beschermen tegen de mogelijke risico's.

INKOOP

Gevaarlijke stoffen (hierbij inbegrepen mengsels) zijn te herkennen aan het gevarenetiket dat door de fabrikant of leverancier op de verpakking is geplaatst. De leverancier van gevaarlijke stoffen is verplicht een veiligheidsinformatieblad te verstrekken (VIB). Van

niet-gevaarlijke stoffen staat de verplichte productinformatie op het etiket. De leverancier van niet-gevaarlijke stoffen verstrekt vaak meer informatie over het product in een productinformatieblad: de verstrekking daarvan is echter niet verplicht. Als bedrijf bent u verplicht van elke gevaarlijke stof die in uw bedrijf aanwezig is het desbetreffende en volledige VIB voorhanden te hebben. Indien uw leverancier een VIB wijzigt van een product die u gebruikt dan moet de leverancier u een nieuwe VIB van het desbetreffende product verstrekken bij de eerstvolgende levering, zodat u steeds over het meest recente VIB kunt beschikken.

Het VIB heeft een vaste vorm en bevat 16 rubrieken die altijd allemaal ingevuld moeten zijn. Indien een rubriek niet is ingevuld dan moet de reden daarvoor in die rubriek worden vermeld. Zie ook bijvoorbeeld: <http://www.isditproductveilig.nl/was-en-reinigingsmiddelen/pages/view.php?page id=63> en <http://www.vib-check.nl/>.

De rubrieken zijn:

1. Identificatie stof of mengsel van naam vennootschap/onderneming;	van blootstelling/persoonlijke bescherming;
2. Identificatie gevaren;	9. Fysische en chemische eigenschappen;
3. Samenstelling en informatie over bestanddelen;	10. Stabieleit en reactiviteit;
4. Eerste hulpmaatregelen;	11. Toxicologische informatie;
5. Brandbestrijdingsmaatregelen;	12. Ecologische informatie;
6. Maatregelen bij vrijkomen stof of mengsel;	13. Instructies verwijdering;
7. Hantering en opslag;	14. Informatie mbt het vervoer;
8. Maatregelen ter beheersing	15. Regelgeving;
	16. Overige informatie.

De belangrijkste rubrieken worden behandeld in deze folder.

Bij het aanschaffen van gevaarlijke stoffen kijkt u in de eerste instantie naar rubriek 2 om na te gaan welke gevaren en risico's aanwezig zijn. In deze rubriek worden eventueel de GHS-gevaarsymbolen (zie afbeelding) aangegeven en de zogenaamd H- en P- zinnen. De H-zinnen (Hazard) geven de gevarenaanduidingen aan en de P-zinnen (Precaution) informeren over de veiligheidsaanbevelingen.

Koop niet te veel stoffen onder het motto "dan grijpen we nooit mis". Grote voorraden gevaarlijke stoffen creëren dood kapitaal en vragen dure opslagfaciliteiten. Beperk het assortiment dat u in huis heeft.

Ontplofbaar

Ontvlambaar

Oxiderend

Giftig

Bijtend

Schadelijk

Gevaar milieu

Gassen onder druk

Gezondheidsschadelijk
lange termijn

OPSLAG

Om vast te kunnen stellen of een bepaalde stof wel of niet brandbaar of zelfs (licht) ontvlambaar is, is het belangrijk om in rubriek 9 van het VIB het zogenaamde 'vlampunt' van de stof te beoordelen. Het vlampunt is de laagste temperatuur waarbij een stof nog genoeg damp afgeeft om tot ontbranding te komen als deze in contact komt met een ontstekingsbron, zoals een brandende sigaret of een vlam. Zo stelt u vast hoe brandgevaarlijk een bepaalde stof is.

In rubriek 7 zijn de eisen voor opslag en hantering weergegeven. U vindt hier informatie over hoe u de desbetreffende stof veilig kunt opslaan. Naast de eisen in het VIB over opslag is het belangrijk om na te gaan of uw opslaglocatie voldoet aan de vereisten. Hiervoor is de PGS-15 richtlijn omtrent opslag van verpakte gevaarlijke stoffen opgesteld. De PGS-15 richtlijn bevat voorschriften voor de opslag van gevaarlijke stoffen, in relatie tot brand-, arbeids- en milieuveiligheid. De PGS-15 richtlijn hanteert ondergrenzen voor wanneer er geen speciale opslagvoorzieningen vereist worden. Het onderstaande overzicht geeft van de meest voorkomende gevaarlijke stoffen in de grafimedia sector de ondergrenzen weer.

Gevaar conform de klasse zonder bijkomend gevaar ^b	Verpakkingsgroep	Ondergrens/vrijstelling kg of l ^a
Alle klassen	I	1
2 (UN 1950 Smitbussen en UN 2037 Houdera, klein, gas)	n.v.t.	50
3	II	25
3	III	50
8	II en III	250
9	II en III	250
Totaal	-	50 voor klasse 8 en 9: 250 ^d

Voor de opslag van gevaarlijke stoffen gelden er qua brandwerendheid ook speciale regels. Voor de opslag van (licht) ontvlambare stoffen is de vereiste brandwerendheid meestal minimaal 60 minuten. Voor overige stoffen geldt doorgaans minimaal 30 minuten.

Wat in de praktijk vaak voorkomt, is dat er in de opslagvoorziening aftap- of overtap-werkzaamheden plaatsvinden. In principe is dat niet toegestaan, tenzij het gaat om monsterneming, bestrijding van een lekkage of calamiteit.

GEBRUIK

Ook aan het gebruik van gevaarlijke stoffen zijn risico's verbonden. De effecten kunnen zich op korte termijn (acuut) of op lange termijn vertonen (chronisch). Het is belangrijk om de informatie uit het VIB te gebruiken om uw werknemers voorlichting en instructies te geven. Denk bijvoorbeeld aan de risico's en gevaren van de stof, maar ook welke beschermingsmaatregelen worden geadviseerd vanuit de leverancier. Zorg dat er een actueel overzicht aanwezig is van alle stoffen die in gebruik en op voorraad zijn.

Voorkom onnodig veel voorraad op de werkplek (alleen relevante werkvoorraden) en vermijd het overtappen van stoffen. Het overtappen van stoffen brengt extra risico met zich mee: morsen. Lekkage en morsingen dienen direct te worden opgeruimd. Zorg dat er hiervoor voldoende voorzieningen beschikbaar zijn. Alle aanwezige vaten, blikken of jerrycans waar een (gevaarlijke) stof in zit, moeten voorzien zijn van de juiste etikettering. Om het inademen van dampen op de werkplek te voorkomen, dient ervoor gezorgd te worden dat emballage na gebruik wordt afgesloten. Het is tevens van belang dat gebruikers weten hoe ze moeten handelen bij een calamiteit met gevaarlijke stoffen (inschakeling van de BHV-organisatie). Rubriek 4 en rubriek 5 in het VIB geven hier meer informatie over. Volg voor veilig gebruik te allen tijde de gegeven instructies en voorlichting, en de aanwezige informatie op uw werkplek.

AFVOER

Sommige afvalstoffen zijn gevaarlijk voor mens en milieu. Daarom zijn er veiligheidsregels waar inzamelaars, vervoerders en verwerkers van gevaarlijk afval zich aan moeten houden. Afvalstoffen worden gecodeerd volgens de Europese afvalstoffenlijst (Euralcodelijst). Met de Euralcodelijst (die bestaat uit codes en omschrijvingen) kan worden bepaald of de afvalstof gevaarlijk is. Het is verplicht om gevaarlijk afval te scheiden van bedrijfsafval en overig afval.

HEEFT U VRAGEN?

Contact Projectteam Stofwisseling

info@arbografimedia.nl

Meer informatie:

www.stofwisseling.nu

www.arbografimedia.nl